

אינו אלא מצד הזנב שלו דאינו רואה מה באחור אצל מצד הראש שלו אינו מפחד מאומה כי יש לו באותו זד עינים לראות צמי שרואה להרע לו ולנוס מפניו, והו השגחת הצורה דצמקום שהדג מפחד היינו בחלק האחור שם הקצ"ה שומרו ומצילו ונותן לו סנפיר וקשקשת שלא יוכל דג אחר להרע לו, אצל בחלק הראש שאינו מפחד שם הדג הגדול יכול לו, ובאמת מול כזה חודש אדר יש שייכות בכל אדם ג"כ, שדבר שהוא מפחד ואין לו ענה וסומך על הקצ"ה שיעזור לו אז לא יגיע לו שום רעה, אך בדבר שהוא אצלו צנחי פנים וראש דהיינו שמדמה בדעתו שאינו צריך לפחד כי יש לו עצות שונים אז ח"ו ביכולת לבלעו.

ומובן צוה המדרש הנ"ל מה שאמר המן כשם שהדגים צולעין כך אני צולע אותן וכן איתא בילקוט אסתר (רמו תתרגל) שאמר המן תפושים הם בידי כהדין נונא, והיינו דבאמת ידע המן שצחודש הזה הוא מול דגים, וידע שאם האדם הוא צנחית אחוריים ומפחד וסומך על הקצ"ה אז אין ביכולת לעשות לו שום רע, אך בדעתו של המן הי' כשיגזור הגזירה שמסתמא יערכו היהודים מלחמה נגדו או ידמו צנפסם שמרדכי הנדיק יילם דהי' גדול צנית המלך ולא יפחדו מאומה מהגזירה, ואז יהיו צנחית פנים כמו הדג צלד הראש ואז יתפסם ויבלעם מצד הראש כהדין נונא, ובאמת כן הי' שישראל לא פחדו מאומה צנחילה וצפרט שאמרו אחות יש לנו צנית המלך כדאיתא במס' מגילה (טו:), ובאמת מחמת זה היו צנרה וצנכנה גדולה לנפול צרשת המן ח"ו, והי' צוה השגחת הצורה ית"ש שהראה למרדכי מן השמים שכבר נגזרה הגזירה וכדכתיב „ומרדכי ידע את כל אשר נעשה“ (ד,א) שידע שכבר נגזרה הגזירה, והזעקה שזעק מרדכי לא הי' זעקה מחוך תפלה כי בדעתו הי' שכבר אצדה תוחלתם וכבר נגזרה גזירה, והזעקה הי' רק כמו זעקת יסורים הגם שאינו מועלת, וגם מה שהי' בדעתם שאחות יש לנו צנית המלך דהיינו אסתר, עכשיו ראו שאדרבה אין לה יכולת לעשות מאומה וכמו ששלחה אסתר למרדכי ע"י התך, וגם ראו שהומינה אסתר להמן אל בית המשחה, ואז כאשר ראו שנכזבה תוחלתם מכל המלצנים ונהפוך הוא פי' שנהפך חלק הפנים ונעשה מזה חלק אחוריים ע"י המה צנונאיהם היינו שנלחו היהודים, דכמו צדגים שאם יבוא הדג ויתפוס בחלק האחור של הדג הקטן יחנק את עצמו ע"י הסנפיר וקשקשת, כן נחנק המן בחלק האחור שרצה לבלעם ושלטו היהודים המה צנונאיהם.

* * *

ותאמר אסתר וכו' יבא המלך והמן היום אל המשמה אשר עשיתי לו (ה,ד). להצין מה דאיתא

תנחומא פ' וירא (סי' יא) וכן הוא במס' צבא מציעא (פו:) אחה למד ממשה דרך ארץ שלא ישנה אדם ממנהג המדינה שהרי משה עלה למרום ולא אכל ולא שחה ואלמלא הי' שם אכילה ושתי' הי' אוכל ושוחה עיי"ש, וקשה דאיך למדו מזה דמשה שלא אכל בשמים שלא ישנה אדם ממנהג המדינה, דילמא הא דלא אכל דלא הי' לו מה לאכול כיון דבשמים אין מקום אכילה, ונראה דראי' שלהם הוא ממה שירד משה אח"כ למטה ואכל דלמה אכל הלא הי' לו כבר ראי' דאפשר לו לחיות בלי מזון שהרי עלה לשמים ולא אכל, וע"כ אכל למטה שלא ישנה מן המנהג א"כ ראי' דגם מה שלא אכל למעלה הי' משום דלא רצה לשנות מן המנהג ונכון.

אסתר ותפסה

פורים

ביאור הענין מה דאיתא צר"ן צריש מס' מגילה דאנשי כנסת הגדולה תקנו למוקפין מימות יהושע בן נון לקרוא ציוס ט"ו כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל, וכן ביאור הענין מה דאיתא שם במס' מגילה (ז:): חייב אדם לצסומי צפוריא עד דלא ידע צין ארור המן לצרוך מרדכי, וכן הטעם של משלות מנות, עיין בכ"ז במהדורא תנינא חלק על התורה לפורים.

מגילת אסתר

בחודש הראשון וכו' הפיל פור הוא הגורל וכו' לחודש שנים עשר הוא חודש אדר (ג,ז). איתא במדרש אסתר רבה (ז,יג) מול דגים משמש בחודש אדר ושמת המן ואמר כשם שהדגים צולעין כך אני צולע אותן, ונראה לבאר המדרש צהקדם לבאר ענין נפלאה צענין השגחת הצורה, דהנה ידוע כאשר דג צולע דג אחר הקטן ממנו, צולעו מצד הראש ולא מצד זנבו, והנה לפי השכל הי' צריך לצולעו מצד הזנב דכאשר הדג הקטן צורח מהדג הגדול והגדול רודף אחריו הי' צריך לפגוע תחלה צנבו, רק הענין הוא דבאמת הדג שהוא רודף אחריו אינו משיג לעולם רק צשעת הרדיפה הוא תופס דג אחר שצא לנגדו ואת זה הוא צולע, ובאמת הוא חסד הצורה ורחמי על כל מעשיו שלא יבלע אותו הדג צלד הזנב, כי צעת שהדג הנחפס שט צמים אז סנפירין שלו הם רחצים וקשים כמו מחטים, ואם הי' צולע אותו מצד הזנב אז הי' הסנפירין נוקצים את מעי הדג הגדול, אצל כאשר צולע אותו מצד הראש אינו ניזוק כי הסנפירין נכפפים וחלקים כידוע, ובאמת כל פחד של הדג הצורה